

Mladí

Pro všechny
generace

Dobrovolnictví

**Doporučení pravidel pro podporu
dobrovolné činnosti mládeže
prostřednictvím neformálního
vzdělávání v mezigeneračním kontextu
v celé EU**

Senioři

Vnitřní pohoda

Neformálnost

Koncept mezigeneračního vzdělávání

Koncept mezigeneračního dobrovolnictví
&
Doporučení pravidel
pro podporu dobrovolné činnosti mládeže prostřednictvím
neformálního vzdělávání v mezigeneračních souvislostech
v celé EU

Přispěvatelé

Cristina Rigman (Pro Vobis, Romania)

Corina Pinte, Pro Vobis (Romania)

Diana Bere, Pro Vobis (Romania)

Anna Kadzik-Bartoszewska, Gaiety School of Acting (Ireland)

John Lawless, Gaiety School of Acting (Ireland)

Licia Boccaletti, Maria Cantiello, Anziani e Non Solo (Italy)

Hana Motyckova, European Development Agency (Czech Republic)

Rodica Caciula, Asociatia Habilitas – Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

Ioana Caciula, Asociatia Habilitas – Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

OBSAH

Úvodní slovo
Slovníček pojmů
O CREA.T.Y.V. Projekt
Mezigenerační kontext dobrovolnictví
Koncept mezigeneračního dobrovolnictví
Doporučení pro rozhodovací orgány
Doporučení pro podnikatelský sektor
Doporučení pro organizace občanské společnosti
O partnerech projektu
Dokumentace a další čtení

Úvodní slovo

Ctnosti dobrovolnictví jsou široce citovány nejen pokud se mluví o individuálním rozvoji, ať už osobním nebo profesionálním, ale také mluvíme-li o budování komunity, rozvoji sociálního kapitálu, dokonce o ekonomickém rozvoji a o budování demokracie.

Dobrovolnictví je často spojováno s začleněním a tolerancí, se společenskou hodnotou a individuální spokojeností a je citováno institucemi na všech úrovních jako jeden ze základních kamenů dnešní demokratické společnosti. Do jaké míry jsou všechny tyto rysy zapracovány do způsobu, jakým je dobrovolnictví zavedeno do praxe, je předmětem dalšího výzkumu.

V oblasti dobrovolnictví existují významná omezení, od omezení na individuální úrovni až po organizační omezení a širší systémové a společenské omezení.

Všichni účastníci dobrovolné činnosti – od dobrovolníků k příjemcům - organizacím, institucím, dárcům, financujícím subjektům a činitelům s rozhodovací pravomocí - jsou všichni odpovědní za to, aby dobrovolnictví splňovalo slibované hodnoty a aby přispívalo jednotlivcům i společnosti.

Výběr programů, metod, nástrojů a postupů, které každý z těchto aktérů každodenně používá, má silný vliv na schopnost prokázat, že jsou dobrovolnické příležitosti otevřené, spravedlivé, smysluplné, uspokojivé a přátelské.

Mezi splněním potřeb komunity a příjemců a zároveň zachováním motivace a nadšení dobrovolníků, existuje velmi tenká linka.

Linka je ještě tenší, pokud jde o vyvážení respektu k omezujícím pravidlům a předpisům a zároveň k omezeným kapacitám dobrovolně zapojených organizací působících na místní úrovni.

Organizace občanské společnosti (CSOs) a další poskytovatelé školení kreativně adaptovali nástroje a metodiky

z různých oblastí do své každodenní práce s komunitami a dobrovolníky.

Cílem tohoto dokumentu je zdůraznit učení z projektu CREATYV, pokud jde o využití inovativních metod, jako je kreativní drama. Také vytvořit mezigenerační neformální vzdělávací příležitosti pro dobrovolníky a prezentovat vybraným zúčastněným stranám cílená doporučení pro jejich podporu při rozvoji mezigeneračních aktivit.

Žijeme ve stárnoucím světě, kde je méně mladých lidí a je pro ně náročné si vydobýt svou cestu do života.

Žijeme ve světě, kde technologie a digitalizace testují hranice naší lidské povahy a zvyšují věkové rozdíly, a to i v dobrovolnictví.

Sdružování mladých dobrovolníků s dobrovolníky v seniorním věku vytvořilo v tomto projektu obrovské množství energie a spojení, které chceme zachovat a dále rozšířit a to s využitím tvůrčí dramatiky a dalších podobných metodik.

Dále doufáme, že se zvýší kapacita organizací občanské společnosti za účelem poskytnutí příležitostí pro dobrovolné činnosti. Tyto činnosti jsou věkově torenantní pro každou generaci a osvěcují koordinovaný přínos financujících subjektů a rozhodovatelů. Takovýto inovativní přístup cílí na mainstream a stává se udržitelným.

Tento dokument bude sdílet zkušenosti z projektu CREA.T.Y.V. poskytnutím stručného glosáře klíčových termínů používaných v textu, které poskytují i další podrobnosti o projektu a implementačních partnerech.

Tento dokument poskytne přehled mezigeneračního kontextu dobrovolnictví tím, že sdílí zkušenosti získané z mezigeneračních vzdělávacích kurzů založených na metodě kreativních dramát pilotovaných v rámci projektu a analýze stávajících pravidel ve čtyřech zemích, kde byl projekt realizován.

Shrnují odraz projektových partnerů, dobrovolníků, příjemců a přátel do "Konceptu mezigeneračního dobrovolnictví".

Je to slib sedmi principů, jejichž cílem je zvýšit věk dobrovolnictví, bez ohledu na generace. Práce také poskytuje vizuální znázornění mezigeneračního kontextu dobrovolnictví postaveného na 5 klíčových oblastech. Každá oblast je ilustrována ze dvou pohledů (jeden od mladých lidí a jeden od seniorů): příspěvek komunity, sociální propojení, smysl a účel života, zdraví a blahobyt a zabezpečení obživy.

Dokument je zakončen několika doporučeními, zaměřujícími se na tři hlavní zainteresované strany: subjekty, které rozhodují, podnikatelský sektor a organizace občanské společnosti. Doporučení jedná o tom, jak posouvat dané produkty, učit se z tohoto projektu, začlenit jej do praxe dobrovolné činnosti a zaměřit se na věkově neohraňované dobrovolnictví napříč Evropskou unií i mimo ni.

GLOSÁŘ
KONCEPTŮ:

Dobrovolnictví

Aktivita prováděná ze svobodné vůle, bez finančních přínosů a pro veřejný účel, většinu času prostřednictvím organizace občanské společnosti

Mezigenerační kontext

Kontext, který vytváří účelnou a průběžnou výměnu zdrojů a učení mezi staršími a mladšími generacemi.

Neformální vzdělávání

Nestrukturovaná vzdělávací činnost, která probíhá mimo oficiální vzdělávací systém a vede k naučení něčeho rozpoznatelného.

Mládežnické / Seniorské dobrovolnictví

Dobrovolná činnost prováděná mládeží (14-30 let) a / nebo seniory (55+)

Ageism

Předsudek nebo diskriminace na základě věku osoby

Kreativní dramata

Přístup vyvinutý speciálně pro účely vzdělávání a zvyšování povědomí. Jedná se o improvizální, nevýkonnou a procesně orientovanou formu dramatu.

Tento dokument je součástí materiálů, které byly vytvořeny v rámci projektu "Kreativní drama pro školení mladých dobrovolníků v mezigeneračních učebních prostředích", dále nazvaný CREA.T.Y.V.

Projekt je financován Evropskou komisí prostřednictvím programu A.N.P.C.D.E.F.P v rámci strategických partnerství programu Erasmus + v oblasti mládeže a realizován společností Anziani e Non Solo SC (Itálie), Evropská rozvojová agentura, s.r.o. (Česká republika), Gaiety School of Action (Irsko) a Pro Vobis - Národní centrum pro dobrovolnictví (Rumunsko) pod vedením Asociatia Habilitas - Resource Center a Professional Development (Rumunsko).

Cílem projektu CREA.TYYV je poskytnout mladým lidem (18-25 let) s menšími možnostmi příležitost neformálního učení, prostřednictvím mentoringu a intergeneračního vzdělávacího programu v oblasti dobrovolnictví. Věříme, že kreativní drama je cennou a účinnou metodou pro propojení dvou různých generací a současně pro zvyšování občanské angažovanosti a zvyšování sociálního začlenění.

Jednou z priorit v EU je zvýšení sociálního začleňování všech mladých lidí a to na základě evropských hodnot, prostřednictvím intenzivnější účasti všech mladých lidí na demokratickém a občanském životě v Evropě a snadnějšího přechodu mladých lidí z mládeže do dospělosti.

Zvláštní důraz je věnován mladým lidem ohroženým vytačením do okrajových oblastí a mladým lidem se zahraničním původem.

29,8% mladých lidí ve věku 18-24 let bylo v EU v roce 2011 ohroženo chudobou a sociálním vyloučením, ale v Rumunsku se toto číslo zvýšilo na 43%. V Rumunsku se pouze 13% lidí zúčastnilo dobrovolných akcí. V České republice je 15,4% mladých lidí ve věku 18-24 let ohroženo chudobou sociálního vyloučení. V Italském regionu Emilia Romagna existuje více než 60 000 mladých lidí ohrožených sociálním vyloučením, jedna třetina migrantů a z toho 7,2% Italů ve věku 18-24 let jsou dobrovolníci.

Na druhé straně Evropa čelí zrychlenému procesu stárnutí, což přináší velké zatížení sociálně-ekonomickým systémům členských států EU. Starší lidé jsou dlouhodobě aktivní ve společnosti a hrají klíčovou roli při posílení hospodářského růstu: mentorují mladou generaci, jsou příkladem pro mládež a mají využití svého potenciálu a zdrojů ve službách komunity. Oni také čelí sociálnímu vyloučení, osamělosti a diskriminaci (ageism). Celoživotní učení je jednou z priorit v EU a neformální vzdělávání je jednou z forem vzdělávání, které může nabídnout výhody pro ohrožené osoby a rozvíjet dovednosti, které mohou být využity v profesionálním životě a pro sociální integraci.

Naším společným cílem je vytvářet nové postupy v oblasti neformálního vzdělávání pro mládež, především postupy zaměřené na mladé lidi se specifickými potřebami. Dále pak podporovat dobrovolnictví, zejména mezigenerační dobrovolnictví, různým zúčastněným stranám ve velkém měřítku. Důsledkem bude inkluzivní společnost, zlepšení veřejných pravidel, lepší zaměstnatelnost mladých lidí z okrajových oblastí, zvýšená mezigenerační spolupráce a podpora aktivního stárnutí v širším měřítku.

MEZINÁRODNÍ KONTEXT DOBROVOLNICTVÍ

Dobrovolnictví se vyskytuje v jakékoliv komunitě v různých formách. Na základě tradic, kultury a právních ustanovení různých zemí se některé formy přispění komunitě nebo vzájemné pomoci nemusí považovat za dobrovolnictví. Kontext, ve kterém jsou dobrovolnické aktivity a jiné formy přínosu komunitě, je však podobný a účinky na jedince a společnost mohou být podobné.

Tato část upozorňuje na některé z hlavních oblastí, v nichž dobrovolná činnost působí na jednotlivce i na komunitu, je zkoumána z pohledu mladých dobrovolníků a z pohledu starších dobrovolníků. Cílem je ukázat hluboký vztah mezi generacemi a různé způsoby, kterými angažmá v dobrovolnických aktivitách prospěje všem generacím. Sice různými způsoby, ale ve stejném rozměru.

Z mnoha rozměrů, kde lze identifikovat dopad dobrovolnictví, jsme zvolili:

příspěvek komunitě, sociální propojení, smysl a účel života, zdraví a blahobyt a bezpečnost obživy.

Na každé z těchto dimenzí významně přispívají mladí i starší dobrovolníci a získávají významné individuální výhody. Tyto dimenze by měly být zohledněny poskytovateli dobrovolnických příležitostí s cílem přizpůsobit dobrovolnické příležitosti věku dobrovolníka, vytvářet přátelské a mezigenerační kontexty, v nichž všechny generace přináší svůj příspěvek, jímž se vzájemně podporují, aby mohly využívat výhod dobrovolnictví.

Mladí:

Měj energii a zvědavost

Staň se součástí sociálních sítí

PŘÍSPĚVEK SPOLEČENSTVÍ

Najdi se v osobní a profesionální rovině

SOCIÁLNÍ PROPOJENÍ

Hledej způsoby, jak zůstat aktivní

Cit' se dobře, v tom co děláš

VÝZNAM A ÚČEL

Bojuj s osamělostí a izolací

Vybuduj propojení

Zdraví a pohoda

Cítit se užitečně

ŽIVOTNÍ ZABEZPEČENÍ

Zůstaň aktivní a psychologicky zdravý

Rozšiř síť pečovatelů

SENIOR

CREA.T.Y.V. projekt vytvořil prostor k prozkoumání mezigeneračních kontextů učení a výměny mladých a seniorů dobrovolníků. Hlavním cílem těchto workshopů bylo vytvořit mezigenerační kontext, v němž se jako neformální vzdělávací nástroj využívá tvůrčí drama k usnadnění mezigeneračního dialogu. Zkušenosti mezigeneračních workshopů se ukázaly jako mimořádné. Hodnocení workshopů ukázalo, že mezigenerační workshopy měly významný vliv na rozvoj kompetencí jak mladých, tak seniorů dobrovolníků na všech jeho složkách (znalosti, dovednosti, postoje), které jsou shrnuty v následující tabulce:

Kritické myšlení

Řešení problému

Rozhodování

Budování vztahů

Týmová práce

Řečnictví

Překonávání potíží

Zábava

Otevřenost / tolerance

Představitost

Koncentrace
Konverzace
Tvořivost
Spontánnost
Odvaha
Inspirace
Rozmanitost
Inkluze
Sebeobjevení
Vlastní vývoj
Samodiagnostika
Vyzkoušení nové věci
Překonání předsudků
Změna pohledů
Zvládání emocí
Sdílení životní zkušenosti
Vytvoření sociálního propojení

Jednou z hlavních ponaučení z workshopů byla hodnota organizovaného mezigeneračního kontextu, který usnadnil dialog mezi generacemi a inspiroval mladé lidi i seniory k překonání předsudků a stereotypů, na základě čeho si uvědomili společné hodnoty a mimořádný potenciál sblížení obou generací.

Intergenerační kontext dobrovolnictví je vyznačen ve všech čtyřech zemích zapojených do programu CREA.TYYV. (Rumunsko, Irsko, Itálie, Česká republika) existencí několika stanovisek s pravidly a strategií

zabývajících se buď dobrovolnictvím, nebo kvalitou života stárnoucí populace.

Stupeň integrace těchto strategických přístupů není příliš jasný. V některých zemích, jako je Rumunsko, existuje mnoho strategií a projektů specifických pro daný sektor, které s každou věkovou kategorií zacházejí odděleně, zatímco Irsko se odlišuje integrovanými přístupy k práci napříč generacemi v různých oblastech, včetně dobrovolnictví a blahobytu.

V České republice spadá dobrovolná činnost do pravomoci ministerstva vnitra, které vydalo několik pravidel, nařízení a publikací o dobrovolnictví. Nejznámější je dobrovolnictví v mimořádných situacích.

Senioři spadají do pravomoci ministerstva práce a sociálních věcí, kde několik dokumentů přibližuje stárnutí a kvalitu seniorského života. Mezi hlavní zásady těchto stanovisek patří vyšší účast ve veřejném životě, rozhodování a mezigenerační dialog.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se zabývá podporou pro mládež a také hlavními principy účasti mládeže na veřejném životě a rozhodování, zatímco mezigenerační dialog není uveden mezi hlavními principy strategie podpory mládeže.

Potřebné jsou další důkazy k posouzení míry integrace a spolupráce mezi různými ministerstvy zodpovědnými za dobrovolnictví, mládež a seniory, pokud jde o účinnost mezigeneračního dialogu a rozsah, velikost a účinnost projektů, jejichž cílem je zavést mezigenerační přístupy do České republiky.

Irsko se odlišuje několika strategiemi veřejného pořádku, které ukazují mezigenerační přístupy k účasti ve veřejném životě, včetně dobrovolnictví a přístupů aktivního stárnutí v boji proti ageismu. Koncepce aktivního stárnutí v Irsku je postavena na trhu práce, politice sociálního začleňování a zdraví, jakožto hlavních oblastech, kterými je významně postižena starší populace. I když je Irsko přední osobou ve vztahu k právním předpisům o rovnosti, ageismus se může stále projevovat ve formě předsudků vůči starším lidem. V tomto ohledu je snaha o podporu pozitivních představ o stárnutí, podporu mezigenerační solidarity a dialogu součástí Irské strategie. **Itálie** regulovala dobrovolnictví ze zákona a definovala jej jako výraz účasti, solidarity a pluralismu se

sociálními, občanskými a kulturními cíli. Několik právních ustanovení z oblasti vzdělávání má vliv na dobrovolnické hnutí. Například studenti střední školy musí být zapojeni do určitého počtu hodin neformálních vzdělávacích aktivit. Významné procento studentů se rozhodne splnit tyto požadavky za pomoci dobrovolnických středisek. Nicméně jejich činnost nespĺňuje definici dobrovolnictví upravenou zákonem č. 266/1991, který definuje dobrovolnictví jako "aktivitu vykonanou osobně, spontánně a bezplatně prostřednictvím dobrovolnické organizace, jejíž součástí je dobrovolník".

Aktivní stárnutí je předmětem veřejné debaty, která byla zahájena v Itálii v roce 2000 a stále probíhá. Zákon o datování aktivního stárnutí od roku 2016 uznává roli starších lidí v rámci společnosti, podporuje jejich aktivní roli ve společnosti tím, že oceňuje jejich odborné a lidské zkušenosti a snaží se bojovat proti vyloučení a diskriminaci podporou skutečného sociálního začlenění, přechodů na jiná pracoviště ve vyšším věku, podpory školitelů, kteří pracují v profesní rekvalifikaci starších lidí apod. Neexistuje žádný důkaz o míře propojení a integrace přístupů k účasti mládeže a seniorské účasti na obecném a veřejném životě obecně, zejména v oblasti dobrovolnictví. Současný právní rámec neobsahuje žádné náznaky překlenovacích iniciativ mezi mládeží a seniory, ale spíše potvrzuje aktivní přístup k věkovým kategoriím při tvorbě strategií.

Rumunsko je dalším jasným příkladem omezeného spojení a koordinace mezi různými strategiemi věnovanými věkovým skupinám, jako jsou mládež a senioři. Ministerstvo mládeže a sportu vede svou činnost na základě Národní strategie mládeže na období 2015-2020, kterou zahájilo ministerstvo na počátku roku 2015 v souladu s korespondenčními evropskými pravidly pro mladé. Po konzultacích se sektorem nevládních organizací má za cíl podnítit účast mladých lidí ve veřejném životě, včetně dobrovolnictví, s jasně stanoveným cílem zvýšit jejich zaměstnatelnost. Strategie je vysoce zaměřena na podporu příležitostí pro neformální vzdělávání pro mladé lidi, a přestože se zmiňuje o významu mezigenerační solidarity, nepředpokládá se, že by nějaké konkrétní opatření mělo být provedeno.

Národní strategie na podporu aktivního stárnutí a ochrany seniora na období 2015-2020 (zahájena v roce 2015 ministerstvem práce, rodiny, sociální ochrany seniorů) se zaměřuje na zlepšení kvality života starších

lidí, podporu aktivní a důstojné sociální participace starších osob a dosažení vysokého stupně nezávislosti a bezpečnosti pro seniory s potřebami dlouhodobé péče.

Několik dalších strategií a pravidel veřejného pořádku se dotýká cílů týkajících se mládeže a / nebo seniorů, aniž by měly specifické cíle nebo plánované činnosti výslovně zaměřené na usnadnění mezigeneračního dialogu, jako je veřejná agenda dobrovolnictví v Rumunsku na období 2012-2020 (vyslovené v Roce dobrovolnictví v 2011) nebo Strategie celoživotního učení 2015-2020 (přijata rumunskou vládou v roce 2015). Mládež a senioři se setkávají v rámci veřejné politiky v Rumunsku v rámci Národní strategie sociálního začleňování a snižování chudoby na období 2015-2020 (přijaté také ministerstvem práce, rodiny, sociální ochrany seniorů), zaměřené na zvýšení zaměstnatelnosti a dovedností pro všechny věkové kategorie prostřednictvím stimulace celoživotního učení, profesionální konverze, digitální gramotnosti a sociální účasti. Navzdory samostatným přístupům k mládeži a seniorům ve většině strategií veřejné politiky v Rumunsku nalezneme příklad dobré praxe na úrovni města Bukurešť, kde byla v roce 2017 přijata Místní strategie pro podporu seniorské dobrovolnické činnosti na základě návrhu Asociatia Habilitas CRFP, pokrývající období do roku 2021. Cílem strategie je:

- ☑ Zvýšit míru zapojení seniorů do dobrovolnictví na místní úrovni
- ☑ Postupná diverzifikace dobrovolnických aktivit přizpůsobená potřebám komunity
- ☑ Uznání seniorských dobrovolníků a podpora aktivní role seniorů v komunitě

Provádění této místní strategie má velký potenciál stát se škálovatelným příkladem dobré praxe, který může být podporován s podporou obcí v celé zemi i v celé Evropě a to za předpokladu, že je zdokumentován a aktualizován na základě učení a zvláštností každé komunity, s cílem přizpůsobit tento model a místně ho zrealizovat.

Prohlášení mezigeneračního dobrovolnictví
8 ZÁSAD PRO DOBROVOLNICTVÍ BEZ OHLEDU NA VĚK

1. Dobrovolnické aktivity by měly co nejlépe využívat individuální síly každého dobrovolníka
2. Dobrovolnické aktivity by měly dobrovolníkovi přinášet vhodný pocit vlastnictví a kontroly
3. Dobrovolnické aktivity by měly mít přístup založený na sdružování věkových skupin namísto rozdělování
4. Dobrovolnické aktivity by měly směřovat k propojení generací a posílení sociálního kapitálu a sociální solidarity
5. Dobrovolnické aktivity by měly zohledňovat potřeby příjemců a potřeby dobrovolníků
6. Dobrovolnické příležitosti by neměly mít žádné praktické překážky (jako jsou náklady, doprava, fyzický přístup atd.).
7. Dobrovolnické příležitosti by neměly mít žádné systémové překážky (rigidní nábor, nepružné hodiny, nepříjemné prostory, těžkou byrokracií, zdlouhavou odbornou přípravu, digitální nadřazenost atd.).
8. Dobrovolnické příležitosti by neměly mít žádné emocionální bariéry (přiměřené požadavky na závazky, přístup bez stereotypů, omezený tlak na sebevědomí, oceňování malých úspěchů atd.).

Následující doporučení vycházejí ze zkušeností partnerů tohoto projektu a z jejich širší aktivity v oblasti dobrovolnictví, které se zabývaly některými hlavními trendy relevantními pro téma: stárnutí obyvatelstva, digitalizace a digitální propast mezi generacemi, zvýšený počet geograficky rozptýlených rodin a zvýšená mobilita obyvatelstva.

DOPORUČENÍ pro rozhodovací orgány

- Vytvořte zásady, které přispějí různým věkovým kategoriím, které uznají jejich rozmanitost kompetencí, přesvědčení a schopnosti
- Podporujte zmenšení vzálenosti mezi generacemi, která může být někdy vedlejším efektem veřejných

pravidel

- Zaměřte se na zásady, které řeší pouze otázky týkající se věku, seniorské komunity a podporují širší perspektivu stárnutí s přihlédnutím k vícenásobným schopnostem a potřebám seniorů
- Zamyslete se nad dobrovolnickými programy zahrnujícími seniory v řešení zdravotních a sociálních pravidel
- Vytvořte příležitosti pro dobrovolnictví a neformální vzdělávání, které jsou přiměřené lidem všech věkových kategorií z hlediska infrastruktury, financování, zaměstnanců a užitečnosti získaných kompetencí
- Zaveďte lokální nebo regionální programy, které uplatňují Evropskou strategii mládeže 2019-2027, jež žádá, aby prostředí mělo možnost se zapojit, propojit všechny mladé lidi a specificky podporovat mezigenerační solidaritu v rámci dobrovolných činností
- Zaměřte se na problémy věkových kategorií v souvislosti s jinými atributy, které jsou v současné době považovány za důvody diskriminace a předsudků (víra, sexuální orientace, etnická příslušnost atd.).
- Rozšiřte stávající právní předpisy tak, aby pokryly diskriminaci proti vyššímu věku ve všech oblastech života (zaměstnanost, služby, sociální dávky atd.).
- Zvažte návrhy systémů seniorské mobility jako součást zásad sociálního začleňování
- Podporujte přístupy k celoživotnímu vzdělávání a angažovanost všech příjemců, kterých se to týká
- Zvažte přidanou hodnotu využití seniorů jako zdroj znalosti péče o vrstevníky
- Odkloňte se od čistě ekonomicky zaměřeného přístupu při navrhování pravidel sociálního začleňování, aktivního stárnutí nebo zdravotní politiky
- Do existujících věkově přívětivých (age-friendly) programů financování přijměte pokrytí nákladů souvisejících s inkluzí
- Uvědomte si významný přínos aktivní seniorské angažovanosti na lepší zdravotní a sociální spojení a

zvažte to při navrhování veřejných pravidel

- Ulehčete propojení a vzájemnou součinnost mezi veřejnými pečovatelskými institucemi, jako jsou denní centra a domovy důchodců, které mají za příjemce seniory nebo znevýhodněnou mládež
- Podporujte mezigenerační spolupráci a dobrovolnictví prostřednictvím specializovaných programů financování mezigeneračních aktivit a projektů v mezisektorových souvislostech
- Podporujte místní iniciativy a malé komunitní projekty vedené skupinami mládeže, které mají malé nebo žádné zkušenosti. A to prostřednictvím školení, financování a poradenství, které využívají jak místní, tak evropské finanční zdroje, jako jsou projekty Solidarity v rámci nově zřízeného evropského solidárního sboru (https://europa.eu/youth/solidarity_en).
- Vytvořte mechanismy na podporu seniorů a / nebo čerstvých důchodců, aby začali pracovat s mládeží, stali se jejich mentory, trenéry a kouči a zaměřili se na mládež s méně příležitostmi nebo pocházející ze znevýhodněného prostředí. Tím se zajistí mezigenerační přístup k vzdělávacím programům na národní a / nebo evropské úrovni (např. mimo jiné Erasmus + mobilita pro pracovníky s mládeží, projekty evropského solidárního sboru - buď dobrovolnické činnosti nebo stáže a pracovní místa)

Doporučení pro podnikatelský sektor

- Využijte dovednosti a zkušenosti starších zaměstnanců prostřednictvím mentoringových programů, před-důchodových opatření, dobrovolnictví podporovaného zaměstnavatelem atd. Navíc tím zvýšíte dovednosti a kompetence mladších, kteří se zapojí do dobrovolnictví a profesního rozvoje prostřednictvím systému přenosu dovedností a inspirativní koučování.
- Dobrovolně přijímejte interní standardy a postupy, které podporují rozmanitost a rovné příležitosti bez ohledu na věk
- Zahrňte dobrovolnictví do přípravných procesů před odchodem do důchodu

- Poskytujte příležitosti k tomu, aby aktivní senioři překonali mezery v jejich dovednostech, jako je digitální propast a jazykové bariéry. Stejně tak i mladým zaměstnancům, což dokládá provedená analýza potřeb.
- Věnujte zvýšenou pozornost nerovnostem, kde se výše věku přidává k dalším kritériím, jako je zdravotní postižení, etnická příslušnost, pohlaví, sexuální orientace, náboženství atd.
- Uznejte a respektujte práva všech zaměstnanců společnosti jako základní práva, která musí být respektována. A to zejména v době, kdy může mít zaměstnavatel obavy.
- Otevřete své prostory pro komunitní akce vedené mladými nebo staršími dobrovolníky a jejich organizacemi.
- Ulehčete mezigenerační vztahy mezi vašimi zaměstnanci v různých formátech, jako jsou smysluplné příspěvky komunitním organizacím, teambuildingy, schémata podpory vstevníků, interní soutěže zaměřené na podporu sociálních příčin apod.

Doporučení pro organizace občanské společnosti

- Podoba programu by měl zvážit nezbytný minimální čas potřebný k vytvoření smysluplných mezigeneračních vztahů
- Mladší i starší dobrovolníci by se měli podílet na tvorbě programu, být rovnocennými zainteresovanými stranami a nejen příjemci
- Zvažte a prioritizujte věkové rozdíly při navrhování programů, aby se pokryly potřeby komunity
- Intergenerační přístupy by se měly zabývat i středními generacemi (30-55 let), nejen mladými a seniory
- Podporujte rozvoj smíšených občanských iniciativ a organizací se seniorským vedením
- Podporujte tvořivost mladých prostřednictvím experimentálního učení a dynamického výcviku v rámci jejich komunit, a to prostřednictvím dobrovolnictví a dalších prostředků přispívání ke společnosti.

- Kampaň a prosazování sociálních práv všech lidí (mládeže a seniory) jako lidských práv, která mají a měla by být uznána vládami, které musí usilovat o zajištění těchto práv nejen kvůli intervenci sociální pomoci, ale protože mají nárok na jim
- Vyhněte se navrhování věkových programů, které mohou zesílit emocionální bariéry související s ageismem; navrhňte programy bez ohledu na věk
- Přezkoumejte stávající programy a přístupy, aby byly vstřícné ke všem věkovým kategoriím (age-friendly), zejména pokud jde o dobrovolnictví
- Zajistěte začlenění seniorů a mladých lidí do zastupitelských struktur organizací občanské společnosti
- Oslavujte ta přispění, která lidé všech věkových kategorií přinášejí své komunitě a společnosti obecně
- Pro zajištění správnosti procesních pravidel, prověřte přínosy seniorské dobrovolnické činnosti
- Seniors a mládež berte v potaz i při navrhování programů zaměřených na usnadnění sociálního začleňování uprchlíků a přistěhovalců
- Iniciujte neformální vzdělávací programy pro mládež ze znevýhodněného prostředí, založené na jejich individuálních potřebách, pomocí kreativních, inovativních a participativních přístupů. Například tvůrčí drama, vyprávění příběhů, divadlo, společensko-vzdělávací animace, vizuální výraz. To vše může zahrnovat více generací.
- Do každodenního fungování projektových návrhů zařaďte doporučené strategie EU pro mládež 2019-2027. Zaměřují se na začleňování mládeže, mezigenerační solidaritu a účast mladých ze všech sociálně-ekonomických kategorií a to v rámci konzultací o zásadách, které se jich týkají pomocí prostředků programu pro dialog s mládeží.
- Obhajujte novou strategii EU pro mládež a lobujte u místních, regionálních a národních rozhodovacích orgánů, aby ji zavedli. Doporučte ji v rámci konkrétních opatření, programů a zařízení zaměřených na mládež, se kterou pracujete.

- Podporujte cíle EU v oblasti mládeže a jejich konkrétní uplatnitelnost v projektech a programech realizovaných organizacemi občanské společnosti. Zvláštní zaměření se klade na mezigenerační spolupráci a na seniory jako cenné a relevantní přispěvatele k dosažení mnoha z 11 stanovených cílů mládeže. (<http://www.youthgoals.eu/>).

O PARTNERECH PROJEKTU

Asociatia Habilitas je nevládní organizace vytvořená v roce 2007, která má za úkol rozvíjet projekty a programy v oblasti celoživotního učení, sociálních inovací a dobrovolnictví, rozvoje sociální ekonomiky a služeb péče o staré osoby v Rumunsku, dále také zlepšení veřejné politiky v rámci sociálního sektoru. Našimi cílovými skupinami jsou znevýhodněné / zranitelné osoby: starší osoby, mládež, nezaměstnaní, ženy v ohrožení, pracovníci ze zahraničí. Jsme akreditováni národním úřadem pro kvalifikaci (ANC) jako poskytovatelé vzdělávacích programů v oboru "pečovatel/ka domova pro seniory".

Asociatia Habilitas spolupracuje s ostatními nevládními organizacemi na národní i evropské úrovni, se sdruženími zastupujícími práva starších osob, s ústředními a místními veřejnými orgány. Má za cíl změnit, inovovat a zlepšit kvalitu života znevýhodněných osob na sociální úrovni.

Pro Vobis - Národní centrum pro dobrovolnictví (RUMUNSKO) má více než 20 let zkušeností v oblasti dobrovolnictví a pracuje na podpoře a rozvoji dobrovolnictví jako životaschopného a nenahraditelného zdroje při řešení problémů. Těm čelí rumunská společnost prostřednictvím školení, poradenství, výzkumné činnosti a usnadnění vytváření sítí mezi všemi zúčastněnými stranami.

Pro Vobis plní své poslání implementací několika programů podle 5 hlavních směrů činnosti:

1. Národní a mezinárodní školení a poradenství na míru
2. Posílení kvality dobrovolnických aktivit - usnadnění výměny zkušeností a know-how v oblasti dobrovolnictví mezi odborníky
3. Rozvoj infrastruktury pro dobrovolnictví na národní a evropské úrovni
4. Zdroje týkající se témat dobrovolnictví - publikace, články o konceptu dobrovolnictví a stavu dobrovolnictví v Rumunsku a způsoby zlepšování kvality dobrovolné práce a řízení dobrovolníků, významné příspěvky k dobrovolnickým standardům / etickému kodexu, vývoj inovačních pilotních programů ve velké oblasti dobrovolnictví
5. Sdělování informací - prezentace, semináře a workshopy, konference o tématech dobrovolnictví, informování médií a široké veřejnosti, povzbuzování zájmu dobrovolníků mezi potenciálními dobrovolníky různého věku, sektorový výzkum.

Společnost Anziani e Non Solo (ANS) (ITÁLIE) působí v oblasti sociálních inovací se zvláštním zaměřením na řízení projektů a realizaci služeb a produktů, v oblasti sociálního začleňování, antidiskriminace, podpory rovných příležitostí, prevence zneužívání, podpory zaměstnatelnosti a sociální začlenění znevýhodněných skupin včetně migrantů a mladých lidí.

ANS je součástí italské sítě organizací zabývajících se bojem proti diskriminaci (UNAR). ANS je také aktivním členem Antidiskriminační sítě Emilia Romagna, která je jediným ústředním místem v okrese Carpi. Je povinna jednat o monitorování a předcházení případům diskriminace a také o podpoře údajných obětí. ANS je rovněž aktivní v mezigeneračních vzdělávacích programech zaměřených na vytváření příležitostí pro mladé i starší osoby, aby se společně podíleli na smysluplných činnostech a vytvářeli vazby a spojení na úrovni komunity. ANS věří v vytváření sítí a je aktivní v národních a mezinárodních sítích.

EUDA Evropská rozvojová agentura (ČESKÁ REPUBLIKA) je síť odborníků na regionální rozvoj, inovace, vzdělávání a hodnocení v celé EU, která sídlí v Praze. EUDA byla založena v roce 2008 a její tým přinesl více než 40 milionů EUR z fondů EU svým klientům. ERA má partnery ve všech zemích EU a v mnoha nečlenských státech v Evropě. S takovou sítí se stala spolehlivým partnerem jak pro vývojáře, tak pro účastníky projektů mezinárodní spolupráce. Síť EUDA zahrnuje města, regiony, veřejné instituce, vzdělávací instituce, nevládní organizace, společnosti a další subjekty, které se zajímají o mezinárodní spolupráci. Ti se tudíž nemusí zabývat zbytečným papírováním ve všech fázích projektu, protože to je zajištěno zkušenými projektovými manažery. Evropská rozvojová agentura působí jako zprostředkovatelská organizace pro stáže financované z programu Erasmus + v Praze a zbytku České republiky.

Gaiety School of Acting - Irská národní divadelní škola (IRELAND) je nezisková organizace založená v roce 1986. Prostřednictvím oddaného personálu se škola rozvíjela a rozšiřovala až do své současné pozice, kdy se více než 5000 studentů zúčastňuje širokého spektra kurzů z intenzivního dvouletého vzdělávacího programu. Denní studium je na plný úvazek a na celá řada kurzů je k dispozici studentům ze zámoří. Oddělení vzdělávání a oslovení veřejnosti na Divadelní fakultě Irské národní divadelní školy, poskytuje programy na míru přizpůsobené tvůrčím a společenským potřebám různých odvětví v rámci komunity. Mnoho vzdělávacích a terénních projektů bylo úspěšně realizováno na místní, národní a mezinárodní úrovni. Gaiety School of Action má zkušenosti s poskytováním vzdělávacích příležitostí pro studenty primárního a post-primárního vzdělávání, učitele, pedagogy a odborníky a má široký dosah v oblastech škol, učitelů a studentů. Každý rok se více než 800 škol podílí na probíhajících vzdělávacích programech vyvíjených a dodávaných Gaiety School of Action.

DOKUMENTACE A DALŠÍ ČTENÍ

Věk přátelský a inkluzivní dobrovolnictví, Spojené Království

<https://www.ageing-better.org.uk/sites/default/files/2018-10/Age-friendly-and-inclusive-volunteering-review.pdf>

Národní strategie pozitivního stárnutí, Irsko,

<https://health.gov.ie/wp-content/uploads/2014/03/National Positive Ageing Strategy English.pdf>

Koncepce podpory mládeže 2014 - 2020 Česká republika <http://www.msmt.cz/mladez/narodni-strategie-pro-mladez>

Kvalita průvodního průvodce pro období 2008-2012, Česká republika

https://www.mpsv.cz/files/clanky/5045/starnuti_cz_web.pdf

Pravidla pro dobrovolnou pomoc v krizové nebo neočekávané situaci, Česká republika

<http://www.mvcr.cz/clanek/dobrovolnicka-sluzba-500539.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

Generace společně, Irsko, <https://www.ageaction.ie/how-we-can-help/generations-together>

Práce napříč generacemi, Irsko http://www.youth.ie/sites/youth.ie/files/Chapter_13_Working_across_the_generations_0.pdf

Rodinné změny a evropská sociální politika, Irsko,,

<http://www.welfare.ie/en/downloads/families%20change%20and%20european%20social%20policy.pdf>

Rozvoj komunit pro všechny věkové kategorie, Irsko

[http://agefriendlyireland.ie/wp-content/uploads/2014/06/Developing Communities for all Ages.pdf](http://agefriendlyireland.ie/wp-content/uploads/2014/06/Developing_Communities_for_all_Ages.pdf)

Střídání školy a práce: takto pracuje tisíce studentů v dobrovolnictví, Itálie

<https://www.csvnet.it/press/siparladinoi/comunicati-stampa/2413-alternanza-scuola-lavoro-migliaia-di-studenti-la-fanno-nel-volontariato>

Aktivní stárnutí: cesta k budování způsobů, Itálie/*Active aging: building pathways*, Italy

<https://welforum.it/invecchiamento-attivo-un-percorso-costruire/>

Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali (2017), Zpráva pro Itálii o třetím přezkumném a vyhodnocovacím cyklu provádění Mezinárodního akčního plánu pro stárnutí v Madridu a jeho regionální implementační strategie (MIPAA / RIS) 2012-2017, Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali, Roma

Návrh zákona o aktivním stárnutí č. 3538/2016, Itálie

<http://documenti.camera.it/dati/leg17/lavori/stampati/pdf/17PDL0038570.pdf>

Strategie mládeže 2015-2020, Ministerstvo mládeže a sportu, Rumunsko

<http://mts.ro/wp-content/uploads/2015/01/Strategia-tineret-ianuarie-2015.pdf>

Principi A., Carsughi, A., Gagliardi, C., Galassi, F., Piccinini, F. e Socci, M. (2016), Linear guida di valenza regionale in materia di Invecchiamento Attivo, INRCA - Istituto Nazionale di Riposo e Cura per Anziani, Ancona

Stárněte lépe, transformace pozdějších životů, centrum pro lepší stárnutí UK, 2016,,

<https://www.ageing-better.org.uk/sites/default/files/2018-07/Ageing-Better-Transforming-Later-Lives.pdf>

Věkově přívětivé a inkluzivní dobrovolnictví: Přehled komunitních příspěvků v pozdějším životě, Centrum pro lepší stárnutí, Velká Británie, 2018,

<https://www.ageing-better.org.uk/sites/default/files/2018-10/Age-friendly-and-inclusive-volunteering-review.pdf>

Aktivní stárnutí: rámec politiky, Světová zdravotnická organizace, 2002,

http://whqlibdoc.who.int/hq/2002/WHO_NMH_NPH_02.8.pdf?ua=1

Madridský mezinárodní akční plán pro stárnutí, 2002 a recenze z let 2007 a 2017,

<http://www.un.org/esa/socdev/documents/ageing/MIPAA/political-declaration-en.pdf>;

<http://www.un.org/development/desa/ageing/wp-content/uploads/sites/24/2017/02/ece-mipaa-report2017.pdf>

Politika a prioritní intervence pro zdravé stárnutí, Světová zdravotnická organizace,

2012, <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&c-Policies-and-Priority-Interventions-for-Healthy-Ageing.pdf&usg=AOvVaw19OnMuwlLmJlo1Nm4E0i2m>

Evropský pilíř sociálních práv: O jeden rok dál, Evropská komise, 2017,

https://ec.europa.eu/commission/publications/european-pillar-social-rights-booklet_en

Mladí**Pro všechny
generace****Dobrovolnictví****Senioři**

Tento článek je publikován jako součást CREA.T.Y.V. projektu (Tvůrčí drama pro výcvik mladých dobrovolníků v mezigeneračním učebním prostředí) spolufinancovaný grantovou smlouvou Erasmus + Key Action 2 2016-3-R001-KA205-035558. Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autora. Evropská komise nemůže být zodpovědná za jakékoli použití zde obsažených informací.

Vnitřní pohoda**Neformálnost**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Koncept mezigeneračního vzdělávání